BIBLIOTHECA · UNIV · HELS
OTIUM SAPIENTIS

119)
K. Suom. Kirjallisuusseura

Yö ja Päiwä.

Näytelmä yhdessä näytöksessä.

Tehnyt

A. Kiwi.

A. Kiwall.

Helsingissä,
Suomal. Kirjall. Seuran kirjapainossa, 1867.

P. Th. Stolpen kustannuksella.

Henkilöt:

Mannila, taloniſäntä.
Saara, hänen waimonſa.
Tapani, heidän poikanſa.
Keimo, taloniſäntä.
Anna, hänen waimonſa.
Liiſa, heidän tyttärenſä.
Kerttu, eräs wanha akka.
Maawäkeä ſekä miehiä että naiſia.

Tapaus: Sawoſſa, Saimen rannalla.

(Teaterin muoto: lakea piha; oikealla Mannilan talon aſuinhuone, waſemmalla Keimon; perillä aita, keskellä aitaa punaſekſi maalattu portti, jonka kummallaki puolella ſeiſoo tuuhea koiwu; kauempana näkyy eräs lahti Saimesta ja ſen toiſella puolella ſinertäwiä metſiä. — Eſiripun nouſtessa on waalea keſä-yö, joka wähitellen walkenee päiwäkſi. — Mannila tulee huoneeſtanſa).

Mannila (ykſin). Itäpohjoiſeſſa haamottaa jo päiwä, ja aika on lähteä nuotalle. Mutta maataanpa naapuriſſa wielä, maataan että orret jyriſee. (Lyö kowaſti Keimon owelle). Ylös, unikekot! Ennenkuin on nuotta wedeſſä, polttaa aurinko Keimoa waſten naamaa kuin palawa terwatynnöri. (Lyö owelle). Ylös!

Keimo (huoneeſſanſa). Kylläpä tiedämme nouſta. Hiljaa! Tahdotko hajottaa oweni, kirottu mies?

Mannila (erikſeen). Koko ſun huoneeſ tahtoiſin hajottaa ja ſyöstä ſen ſywyyteen alas, ja niinpä oliſin päässyt ſiitä naapurista ja lukemattomista kiuſoiſta. — Käymme ſiis nyt wetämään yhteisnuottaa! Mutta millä naamalla kakſi wihollista, niin kiukkuiſta kuin naapurit Mannila ja Keimo, „wetää ſamaa nuottaa"? Mutta ei auta,

aika on kallis, koska leikitsee kultanen sorwa. (Saara tulee huoneesta). Ja Tapani ei ole kotona wielä.

Saara. Ei wielä. Kaiketi owat he kohtaneet kontion, jota läksiwät ahdistamaan.

Mannila. Tuskin tuowat sieltä orawata waan ei karhua, ja niin on weitikkä menettänyt tärkeän ajan. Mutta hän tahtoo wiipyä, ja tulee pianki koska olemme poistuneet talosta me; sen tiedän. Hän kiehtoile alati itsellensä tilaisuutta päästäksensä taasen kiemailemaan sokean wauwansa kanssa, se kiusan kappale. — Sokea awiowaimo? Mikä hullu aije!

Saara. Miksi aattelemme asiaa, joka ei tapahdu.

Mannila. Keimon tytär minun poikani waimoksi, miniäkseni! Wielä hullumpa aije! Se ei tapahdu, ei koskaan! (Keimo ja Anna tulewat huoneestansa).

Keimo. Ei koskaan. Ei syökse Keimo tytärtänsä susien luolaan.

Mannila. Susien luolaan? Pidä omanas se huoneenkunnia sen sokean penikkas kanssa.

Keimo. Ketä meistä enin tulee hänen moittia siitä, ettei näe hän päiwän waloa? Sen tiedät sinä. (Menee portista ulos).

Anna. Sinä häwytön, sinä tunnoton! Miksi pilkkaat tytärtäni kowan onnen tähden, joka juuri sinun tähtes on häntä kohtanut? Huomaitse, mies: hänen silmänsä taitawat wielä loistaa, iloa ja walkeutta täynnä, koska haparoitset ijankaikkisessa pimeydessä sinä, kirottu mies!

Mannila. On rutto ennenkin tappanut sellaisen tietäjän. (Menee).

Anna. Mitäpä tiedän minä ja woin? Mutta eihän ole mitään mahdotonta häneltä, jonka silmä katsoo läpitse kallion.

Saara. Myös perkele woi paljon, liionki sellaisten noita-ämmien kautta kuin esimerkiksi tuo wanha Kerttu, joka, niinkuin tiettään, on nyt keitinpajoinensa muuttanut teille. Ihmettelenpä mitä keittelee hän siellä, mitä noidannuolia hän takoilee, naapurienne turmiokši. Mutta katsokaat, ettei ammahda nuoli takasin wasten oman ampujansa naamaa.

Anna. Ei ole hän mikään noita-akka, waan wakawa ja hurskas waimo, joka yrttien nesteillä luonnon kohdusta rukouksen woimalla parantelee sairaita ja rammoja, tehden melkein ihmetöitä, niinkuin tietään, sillä hänen nimensä on kuuluisa.

Saara. Yhden asian tiedän, ja sydämmeni paisuu sitä muistellessa.

Anna. Mikä on tämä asia?

Saara. Ettäs olet käynyt noidissa ja tietäjissä ja saattanut poikani rakastumaan sokeaan tyttärees.

Anna. Sen walehtelet, hurja waimo! Tämä syytöksesi, tämä musta luulos on kotosin pimeyden alhosta.

Saara. Onpa minulla syytä luulla niin.

Anna. En usko sitä, mutta näenpä wihan kuohuwan ylitse sun powessasi ja sielusi janoo riitaa. Niin, täsäpä torelemme taas, täsä wilselemme wihaa koska herää Herran kaunis päiwä, koska idässä hymyilee ihanainen aamu. Niinpä päiwät nousee, laskee, wuosi wuoden jälessä siirtyy pois, siirtywät wiimein wuosikymmenetkin, mutta pimeänä wäikyy alati Keimon ja Mannilan wälillä wihan ja wainon yö. Oi mikä aika on mennyt tämän pimeyden kestäessä täsä!

Saara. Wuosia seittemäntoista, naapurin-emäntäinen.

Anna. Tätä muistellessa, eikö kamastu sun mieles?

Saara. Asia, jota ei taida parantaa, ei rasittakoon mieltäni. Oi naapurini! meidän ja teidän wälillä pilweilee synkeä sumu, jota ei poista enään sowinnon aurinko.

Anna. Ah! minä tunnen sen. Sentähden ole lakkaamatta puettuna jäiseen haarniskaas, mun sydämmeni kuohuwa lähde, sillä se musta traaki tahtoo ijankaikkisesti asua täsä.

Saara. Kaikki Pohjolan noidat eiwät häntä manaa tästä pois. Ja täsä hän maakoon ja liehtokoon aina, aina! Haa! mielinpä oljentella wihan ihanasti pahteisessa yösä. (Poistuu kiiwaasti).

Anna. Mä mahdan olla kirottu jos wielä kerran korotan ääneni sowintoon päin! Nyt, kaikki liepeys pois!

Mun poweni, käy kiinteäksi, kylmäksi kuin rautakallio ja älä liewi waikka iskis päälleni taiwaan nuoli ja polttais mun tuhaksi maahan. (Kerttu tulee Keimon huoneesta). Olemme siis hämmentäneet unenne, wanha waimo.

Kerttu. Mua miellyttää katsella nousewan aamun taiwasta.

Anna. Kuinka on nyt tyttäreni tila? Oi! saako millonkan mun Liisani katsella taiwasta nousewan aamun? Uskallanko toiwoa?

Kerttu. Toiwokamme niin, luottaen korkeuden armoon.

Anna. Jaa, mä tahdon luottaa siihen, luottaa kaikesta sydämestä, riemuten.

Kerttu. Ah! siitäkö sydämmestä, joka niin monen auringon kiertoessa on ollut kiukkuisimman wihan asuinmaja?

Anna. Niin, teidän kysymyksenne saattaa mun luomaan silmäni alas. Kerttu, wiha, loppumaton wiha tukeuttaa tässä kaiken sydämmen riemun. Katso: tässä eräs pieni perhekunta, tuossa toinen yhtä suuri, jotka yhä katsahtawat toinentoiseensa kuin kalsi nälkästä kotka-parwea kiehtoen niellä toinentoistansa.

Kerttu. Ja toki löytyy molemmissa parwissa lempeä kyhkyläinen, jotka eiwät katsahda karsasti toinentoiseensa, ei waan lemmen maailmassa heidän sielunsa yhdessä wiehkeilewät. Kas siinä alku ihanaan sowintoon.

Anna. Minä ymmärrän tarkoituksenne. Mutta kuulkaat: Waikka tapahtuiskin onni, että saisi tyttäreni näkönsä takasin, niin Mannila ei millonkan olkoon hänen miehelänsä.

Kerttu. Ette siis tahdo seurata sowinnon hengen wiittausta?

Anna. Kaukana on kylästämme sowinnon henki. Niin on tässä laita, wanha waimo, tässä kärjellä tämän armaan niemen, Saimen huokaawalla rannalla. Oi ihmislapsi! mikä tuli sun kohtalokses täällä? Pitkät murheen päiwät, mutta harwoin, harwoin ilon lyhykäinen hetki, ilon hetki kyynelsilmänen, riutuwa päiwäpaiste synkeitten ukkospilwien keskellä. — Hywästi, eukko! Minkä

parhaaksi taiwaan herra näkee, sen hän tehköön kurjaa tytärtäni kohtaan! (Menee).

Kerttu (yksin). Ja heidän pitää käymän yhteiseen työhön, ajelemaan rannalle meren wilkasta karjaa, ja siitä saaliin jakoon! Tämähän on kuin sukeltajain askare, jotka mykkinä haamuina työskentelewät sywyyden kamalassa hämärässä. Ihana sananlasku sanoo: „iloitkaat kuin saaliin jaossa"; mutta päinwastoin lausukoot nämät perheet, pannessa saalistansa kahdeksi rannalla. Kuinka murheinen ja wiheliäinen on tämä eripuraisuus! Oi jos heidän eteensä woisin maalata yhden haameen, yhden kangastuksen walkeuden maasta, maalata kirkastuksen wuoren ja niitun wiherjän sen ympärille! Mutta toiwonpa taitawani jotain sun kauttas Keimon hurskas tytär. (Tapani tulee pyssy käsiwarrella). No, Tapani, olethan siis wiimein kotona. Kuinka onnistui pyynti?

Tapani. Paljon menetettiin woimia, moni wäsyi, haawotettiin yksi ja toinen, ehkei kuitenkan waarallisesti, mutta lopulta toki kaatui kontio. Ympär lahden kulkee nyt joukko tänne, kantaen oiwallista otusta, mutta riensinpä pienellä ruuhellani edelle minä. — Mutta miksi näin warhain ylhäällä, eukko?

Kerttu. Jo nuottamiesten keralla nousin aamun koittaessa.

Tapani. He owat siis käyneet työhönsä?

Kerttu. Owatpa jo täydessä toimessa kummankin naapurin niin isäntä kuin emäntä. Ja moittelipa isäsi lähteisjänsä sun wiipymistäs.

Tapani. Me emme ehtineet ennen enkä tainnut minä poistua joukosta koska leikki oli kuumin. (Istuu kiwelle). Nyt olen tässä mutta wäsyneenä. Pitäis kenties käydä päästämään äitiä wetonuorasta, mutta onpa hän maannut yönsä makeasti, minä walwonut. Ja jos lausun totuuden, niin eipä juuri miellytä minua näiden naapurien yhteistyö, näiden äänettömien kiwikuwien askare. — Kuinka läksit he toimeen? Millä tawalla katsahtelit kumppanit toinentoiseensa?

Kerttu. Wihan tulta oksentelit heidän silmänsä ja

kuin myrkylliset wasamat, niin lentelit lauseet ja kiukkuiset kompasanat heidän wälillänsä ennen lähtöä.

Tapani. Se on wiha, jonka loppu on wasta haudassa.

Kerttu. Kauhea wiha! Mikä synnytti sen, mikä hirwiö, mikä helwetin lohikärme puhalsi sen siemenen-näiden perheitten kohtuun?

Tapani. Ette siis tiedä?

Kerttu. On mulla siitä toki jokin himmeä tieto.

Tapani. Kuulkaat muutama sana, ja olenpa kertonut teille syyn, tapauksen onnettomuuden päiwänä, jota muistan kuin unta. — Lähes kaksikymmentä wuotta sitten, niinkuin tiettään, karkasi taasen päällemme kansamme äkeä wihollinen, ja sota pauhasi saloissamme. Eräänä iltana läheni myös meitä wähempä ratsasjoukko, jonka kiiltäwät piikit näimme jo kaukana tuolla toispuolella peltoja polwellisella tiellä. Kuinka kohdella wihollista, siitäpä nousi nyt kysymys, ja wastapäin tuumailit isäni ja Keimo. Keimo käski jokaisen askartelemaan asemallansa, nostamatta kättään wastoin woimallista wihamiestä, joka wihoissansa warmaan saattaisi meille polttomurhan ja kuoleman. Mutta toisin tahtoi isäni sokeassa rohkeudessansa, ja hänen tahtonsa woitti. Pian sai hän puolellensa muutaman miehen, ja he suljit kiireesti tuon jyrkän kujan pellawaloukuilla, karankoilla ja humalasaloilla ja rupesit ampuilemaan wihollista, joka oli jo ehtinyt tuonne sillalle. Hän pysäyi uumoen löytywän täällä enemminkin woimaa, päätyi wiskelemään päällemme kihisewiä rakettia, ja pian seisoi tulessa sekä Keimo että Mannila. Nousi nyt meteli ja meno, kaikki pelastus oli turha, rakettia satoi kuin tulisia kärmeitä, ja lisätyillä woimilla rynkäsi nyt äkisti esiin wihollisen lukuisa joukko. Sillon ei ollut meillä muuta keinoa kuin paeta ruuhillamme lahden toiselle puolelle, josta sitten katselimme kuinka kotomme muutuit tuhaksi. Ja sillonpa iskit yhteen isäni ja hänen naapurinsa, iskit hurjasti kuin kaksi hullua koiraa, ja mieswoimia tarwittiin ennenkuin olit he eroitetut. Sillon lupasit ja wannoit he toinen toistansa kohtaan sammumattoman wihan, jonka murheellisen lupauksen he uskollisesti

owat pitäneet tähän hetkeen asti, ja syitä wihan kannatteiksi on lakkaamatta etsitty kahdenpuolen. Niin on kulunut seittemäntoista synkeää wuotta siitä tulisesta, hirmuisesta illasta, siitä onnettomasta, joka sokasi myöskin pienen Liisan näön. Kolmewuotias lapsi oli hän silloin, ja aina siitä asti on hän oljentellut umpisokeana, muistamatta tämän maailman muotoa. — Mutta kuinka on työn laita nyt?

Kerttu. Tänäpän annan hänen nähdä maan ja taiwaan awaruudet.

Tapani. Oi ankara päiwä! Mutta oletteko jo ilmaisneet kellenkään toiselle, että on hän saanut näkönsä takasin?

Kerttu. En, waan kaikki olemme, niin Liisa kuin minä, pitäneet salassa. Wanhimmillensa olen toki antanut hywän toiwon. Hän itse ei ole nähnyt wielä ilman kirkasta waloa, ainoastaan himmeän päiwän kammarissa, jonka akkunat owat tarkasti olleet warjottuna, ja käyskellessään kansani ulkona on side lakkaamatta peittänyt hänen silmänsä.

Tapani. Mutta mitäpä oikeammiten tarkoitatte wiipymisellä tämän ilosen sanoman kanssa?

Kerttu. Koettakaamme mitä waikuttaa jäykkiin wihamiehiin Jumalan ihana ihmetyö, jonka äkisti huomaawat edessänsä. Nyt, koska katoo työn silmistä esirippu, joka niin kauwan on peittänyt häneltä maailman kaswot, woi tämä hetki, tämä astumisensa päiwän walkeuteen, waikuttaa hänen ympäristössänsä woimallisesti. Ja nyt, nyt on tullut se hetki, koska auringon noustessa nuottawäkemme palaa kotiinsa taas ja koska pyyntijoukko riemuten lähestyy metsästä. Sillon tapahtukoon ihana näytös molempain naapuriperhetten ja ilosten kylänmiesten läsnäollessa; se ehkä matkaansaattaa jotain.

Tapani. Oiwallinen aatos, kunnioitettawa eukko! Joukossa, joka nyt lähenee tänne, on myös nuoria neitoja, Liisan lapsuuden kumppania.

Kerttu. Kaikki hywin. Heidän saapuwilla olonsa yhteensulattakoon kaikkein ilon ja riemun. — Mutta weri ei olkoon hänen silmänsä ensimmäisinä nähtäwinä. Sen-

tähden, koska käywät metsästäjät esiin jääköön saaliinsa werhoon.

Tapani. Siitä pidän kyllä huolen; ja alkaessa olen myös itse häneltä kätkössä ja näytän itseni wasta, koska on hän wähän ehtinyt katselemaan ympärillensä. — Niin, teidänpä johdettawana olkoon tämä toimi ja onnistukoon.

Kerttu. Tahdonpa koettaa mitä woin. — Mutta hän tulee; minä kuulen hänen askeleensa.

Tapani. Hän kantaa siis nytkin sidettä silmillänsä?

Kerttu. Warmaan; sillä hän on luja ja tottelewainen, eikä ole wielä kertaakan poikkenut käskystäni. (Liisa, mustalla siteellä ympäri pään, awaa owen ja jää seisomaan kynnykselle).

Tapani (erikseen). Sokea tai näkewä: sua rakastan ijankaikkisesti.

Liisa. Kerttu! (Kerttu ja Tapani lähenewät häntä).

Kerttu. Tässä olen, Liisa. (Ottaa häntä kädestä, Tapani tarttuu hänen toiseen käteensä).

Liisa. Mun Tapani'in! Oletko tässä?

Tapani. Tässä, Liisa.

Liisa. Niin, olihan se sun kätes hellä liikistys.

Tapani. Käy istumaan kanssamme tänne kiwelle ja niin wietämme tämän aamuhetken ilosesti keskenämme. (Istuwat kiwelle).

Liisa. Tapani, mua wartoo ihana onni.

Tapani. Minä tiedän, Liisani.

Liisa. Mitä tiedät, ystäwäin?

Tapani. Sä kohta näet maailman kauniin rakennon.

Liisa. Mä kohta näen kauniin, wakaan Tapani'in. Oi! etpä taida käsittää kuinka warron sen hetken tuloa, jona saan nähdä sun kaswos.

Tapani. Älä warro liikaa, tyttöni. Aatteles jos en oliskaan kaunis waan päinwastoin ruma kuin peikko.

Liisa. Kaunis on mun Tapani'in, sen sanoo hänen äänensä lempeä heläys, sen owat mulle sanoneet aina nuo sokean kymmenen kurjaa silmää, joka kerta, koska owat he waeltelleet hänen suloisilla kaswoillansa. Kerttu, sallikaat mun nostaa sidettä ja heittää hänen päällensä yhden ainoan katseen.

Tapani. Tyttö odota wielä hetki.

Kerttu. Odota kunnes seiſowat ſun ympärilläs heimos ja lapſuutes yſtäwät, ja ſitä iloſempa on ſulle ſilmänräpäys, koska wälkähtää eteeſi päiwä.

Liiſa. Minä odotan, odotan kernaasti tätä autuuteni aamuhetkeä. Oi armas waimo! enhän taida teitä kiittää niinkuin ſydämmeni tahtois; minä kurja en taida, en taida, laupias waimo!

Kerttu. Muiſtele toki wähemmin minua kuin häntä, jonka kädeſſä minä ainoaſtaan olin wälikappale, kehno aſe.

Liiſa. Se päiwä koska, nauttieſſani walkeutta, mä unohtaiſin kiittää häntä, jonka armohelmaſta onneni ſain, ſe päiwä tuokoon jälleen takaſin ſokeuteni ſynkeän yön. Sun nimeäs aina yliſtää tahdon, hallitſija taiwaan ja maan. Minua ſuojellakſes ekſymäſtä elon harhapoluille ja taiwuttaakſes ſydäntäni puolehes, ſä ſuljit multa maailman; mutta nyt koska powesſani tunnen, että henges woimalla woin horjumatta käyskellä walkeuden lasten teillä, ſä näytät mulle päiwän kimmeltäwän loisteen taas, näytät maailman-kaikkiſuuden, joſſa ääretön wiiſautes on etehemme ilmeſtywä. Sä näytät mulle ihmiſen, joka on ſun kuwas, näytät iſäni, äitini, ſukukuntani kaikki. Oi! ſaanhan kohta katſella ſydämmeni yſtäwätä, katſella miten ſäteilee hänen ſilmiſtänſä kuolematon, rakastawa ſielu. Niin olet ſä mua kohtaan tehnyt laupeuden työn, ja mitä aneliſin enään? Toki pyydän wielä yhtä, joka on poweni läheiſimpiä. Siirrä kauwas täſtä näiden kahden huoneen wiha ja waino, muſerra ſen kärmeen pää ja anna walkeutes wuotaa riitawelјeſten ſydämmiin niinkuin kohta ſun päiwäſi puhdas aamu-walo mun ſilmieni peilihin wuotaa. (Tapanille). Jaa, kuinka luulet, yſtäwäni: onko naapuriſowinnosta meillä toiwoa wielä? He joko oliſiwat niin wihoittaneet taiwaan, ettei kuuluiſi enään kenenkään eſirukous korkeuden iſtuimelle?

Tapani. Tuskin auttais täſſä enään taiwaſtenkan woimat, tuskin kirkkaus Damaskun retkeltä.

Liiſa. Kuinka murheellista! Mutta eihän koskaan kaiku niin heleästi onnen kanteleen ſoitto, ettei aina ſiinä

ſongerra yksi ja toinen kieli. Toki toiwon wielä. — Mitä kuluu aamu, nuo Tapani'in?

Tapani. Enemmin jo päiwä kuin yö, ja kohta kohoo aurinko ylös saarien takaalta idäsſä. — Mä kuulen ſekawia ääniä tuolta aholta. He tulewat. Tiedä, Liiſa, että kontio on kaadettu, ja ſen kanſſa nyt lähenee tänne riemuitſewa joukko, niin wanhoja kuin nuoria. Ja nytpä ylös meren rannalta käy myös meidän nuottawäki, yhtyen toisten ſeuraan. Tänne retkeilee nyt ilonen liuta. (Aurinko nouſee).

Liiſa. Hetki lähestyy!

Tapani. Aurinko nouſee.

Kerttu. Waatehtien purpuraiſeen pukuun metſät ja wuoret.

Liiſa. Hetki lähestyy, taiwaallinen hetki!

Tapani Neito ſä kalwenet.

Liiſa. Ilohan ſydäntäni polttaa.

Tapani. Kerttu, me ehkä käymme eſiin liian rohkeasti.

Liiſa. Olkaat toki rauhaſſa.

Kerttu. Liiſa, nyt wasta mietiskelen jotain. Huomaa: woisko ſielus, oltuaan niin kauwan pimeyden tuttawana, nyt yhtaikaa ottaa wastaan kaikki mitä luonto taitaa tarjoa? Woisko ſe kestää tämän aamun kirkkautta ympärilläs?

Liiſa. Olkaat rauhaſſa. Mua wahwistakoon hän, joka ei wielä koskaan ole mua unohtanut, waan armolliſesti aina lähetti mulle hengenſä walkeuden pyhiä ſäteitä, koska oljentelin ſokeuteni pimeäſſä luolaſſa.

Kerttu. Sä etkö muista rahtuakaan tämän maailman muodosta?

Liiſa. En, armas waimo, en tiedä minkaltainen on päiwän tulinen tähti, tuulien ympärhumiſema wuori, keſän kukkasniittu ja talwen luminen kangas. En tiedä minä kurja, waan kaikki on edeſſäni himeä arwotus, jota en käſitä ennenkuin näkemättömyyden jää on ſulanut ſilmiltäni. Mutta tietkäät: ſynkeästä, humajaawasta arkistani lenteli uſein nuo ſieluni kuin wieno kyhkyläinen perikotomme kaukaſille kukkuloille, moninkerroin kauniimmat

kuin wiherjät kunnaat täällä. Niin, kuulenpa nyt taitawani liioin hämmästymättä katsella kaswoja kewäisen aamun. (Kuuluu ulkoolta ilosta menoa). Ylös, ystäwät! Olkaat ilman pelkoa, mä seison lujana ja tyyneenä koska herran on eteeni awettu se suuri, se loistawa rakento, waikka kalwenenki nyt ja wapisen. Oi! wälähtäköön eteheni taiwasten walkeus, ja kirkas otsa wasten kirkasta otsaa seisomme aamu ja mä, hymyellen toinen toisellemme. (Tapani poistuu).

Kerttu. Silmänräpäyksen päästä, tyttöni. He tulewat. (Joukko kansaa tulee ja heidän seurassansa Keimo, Anna, Mannila ja Saara).

Mannila. Istukaat lewähtämään, miehet, kunnes kiikki on walmis.

1:n mies. Mitä sanot mesikämmenestämme, Mannila?

Mannila. Aika karwarulli, kuin kewäinen hallawa heinäsuowa.

2:n mies. Eipä ollutkaan sen suowan kaataminen juuri lasten leikki. Tapaninpa luodista sai hän wiimeisen ja tuntuwimman näpsäyksen.

Mannila. Se miellyttää minua.

1:n mies. Mutta miksi peitetään sokean silmiä? Häikäisikö päiwänen läpitse kiinteän kaihin? Wai owatko Kertun keinot poistaneet sokeuden suomukset?

Kerttu. Suuret owat Herran armotyöt. Tänäpänä, tällä hetkellä pitää sokean näkemän.

Anna. Mitä kuulin?

Kerttu. Hän on saanut näkönsä.

Anna (syleilee Kerttua). Oi waimo, mikä sanoma! (Painaa wasten poweansa Liisan pään). Terwe tuloa pitkästä, pitkästä yöstä, mun armas lapseni!

1:n neito (tarttuu Liisan käteen). Terwe tuloa, mun kaswinkumppanini!

2:n neito (pidellen häntä toisesta kädestä). Oi mikä ihana hetki! Enhän taida pidättää kyyneltäni.

Anna. No, waimo, päästä jo side, päästä ja näytä mulle lapseni silmä!

Kerttu. Hallitkaat mielenne ja olkoon tyyneys ja

rauha, koska neitonen käy wastaan uuden aikanſa aamua. — Liiſa, ole walmis.

Liiſa. Tytöt, ſuokaat nulle hartiſanne. (Aſettaa oikean kätenſä ympäri 1:n, waſemman ympäri 2:n neidon kaulan, ſeiſten heidän keskellänſä).

Kerttu. Nyt hellitän ſitees.

Liiſa. Hellitä ſide.

Kerttu. Ole walmis.

Liiſa. Warro.

Kerttu. Miſſi warron?

Liiſa. Hellitä ſide. (Kerttu ottaa ſiteen hänen ſilmiltänſä).

Kerttu (erikſeen). Wapiſenpa toki. (Hetki äänettömyyttä).

Liiſa. Ja tämä on maailma.

Anna (erikſeen). Mun korea lapſeni!

Liiſa. Tämäkö ſe wiherjäinen maa, ja taiwas tuo? Taiwas, niin juhlallinen ja pyörryttäwän korkea? Tämä on ſiis maailma, ihmisten aſunto. Miſſi ei enkelten?

Kerttu. Täſtä kaukana ja moninkerroin kauniimpa on Jumalan ja enkelten aſunto. Sen tiedät itſe, ſen ſanoit itſe.

Liiſa. Ken woi enään aatella kauneutta ankarimpaa? Oi taiwaan hiilakkainen ſiniſyys, oi auringon loimo ſiniſyyden jyrkäſjä mäesjä! (Peittää ſilmänſä). Tämä tyyneesti mutta teräwäſti ſäteilewä pyörö, eikö ole ſe taiwaan aurinko?

Kerttu. Siinä ſe päiwän kultatähti, josta niin uſein olet kyſellyt.

Liiſa. Sen jumalallinen paiſte ihmiſen ſilmää heijaſee. (Katſelee ympärillenſä). Tuoſſa iſäni ja tuoſſa kallis kantajani. Olkaat terwehdityt! Tuoſſa, tiedän minä, Mannila ja hänen emäntänſä, tuoſſa yſtäwälliſiä kyläänmiehiä, ja täſſähän armaita kaswinſiſäriäni halailen. Olkaat terwehdityt kaikki, kaikki! Mutta miſſä on Tapani, kaunis kultaſein?

Kerttu. Ole huoletta, kohta on hän täſſä.

Liiſa. Miſſi wiipyy hän? (Katſoo porttia kohden). Mutta tuoſſahan ne kaksi koiwua, joiden juuria niin monet kerrat olen ſyleillyt, kuultellen heidän hienoa kohi-

uaansa. Kuinka ihanat on heillä hameet ja kuinka komeasti kohowat he ylös kohden äänetöntä, unekſuwaa taiwasta. — Mutta mikä on tuo, jonka pintä tyyneydeſſä ja muodoſſa on werrattawa korkeuden awaruuteen?

Kerttu. Siinä ſinertäwä lahti, Saimen merestä hopeakiiltäwä wiilu.

Liiſa. Herttaiſesti hymyilee kirkas lahti aamun auringolle. — No mikä on ſitten tuo ihanasti koltewa lakeus tämän lahden toiſella rannalla?

1:n neito. Se on Ahtäniittu, yſtäwämme.

2:n neito. Jonka kukkasnurmilla uſein olet piehtaroinnut.

Liiſa. Monena heinäkuun aamuna mun kantoi ſinnen äitini helmoiſſanſa. Sielläpä kukkasäyräillä istuskelin, kuultellen kuinka niitulla wiikate ſoi ja kalat pläiskiilit järweſſä. Korea niittu, kulta-niittu, kulta-niittu Saimeen rannalla! — Sanokaat mikſi kutſutaan tuo, jonka wäri on ſamankaltainen kuin maan, mutta pyrkii korkeuteen päin, ja näkyypä kuin kantaiſi tuhanſilla kärjillänſä taiwaan kannen? Mutta nyt käſitän. Se on metſä, joka tuuleſſa humiſee ja jonka kaikuwiſſa kammioiſſa linnut laulaa. — Mutta yhtä kyſyn teiltä wielä: Mikä on tuo, joka kaukaſuudeſſa haamottaa ja korkeimmalle kaikkia ehtii?

1:n neito. Siinähän Kajawan wuori, josta ſilmä kantaa etäiſiin tienohin.

Liiſa. Oi kaunoinen wuori, pyhien kaupunkia ruwaellen! Sä herätät mun powesſani ihmeelliſen unelman, autuitten ſoinnun, jonka wirraſſa ſieluni tahtoo ſiirtyä pois, ilon kirkkailla kyynelhelmillä kaunistettu. Oi ihmislapſi! mikſipä ſait tämän onnen? Enſiſſi ſait tämän ihanan maailman, joſſa waihdellen käywät kukoiſtawa keſä ja talwen walkea, raitis lumi, kultaſäteilewä päiwä ja yöſeen hämärä unekſuwa, rauhaa täys, ja kaikki tämä tän woimalliſesti kaartelewan taiwaan alla; tämä ſulle enſiſſi annettiin, täsſä nyt aſut ja rakentelet, wartoeſſas luwattua maata, joka kerran ſua läheſtyy kuin ſeppelöitty morſian. Oi mikä onni, mikä ääretön, ankara onni ja autuus on lankenut oſaksi ihmislasten. Taidanko ſiis us-

koa mitä olen kuullut kerrottawan wihasta ja wainosta täällä tämän korkean ja heleän taiwaan alla? — Mutta ah! mitä näkee silmäni korkealla tuolla?

1:n neito. Pilwi se on, joka siellä tuulen siiwillä retkeilee, punertaen aamun paisteessa.

Liisa. Mihin sun wertaan, kaunis pilwi?

2:n neito. Se purpurawillanen karitsa lempeällä katsannolla.

Liisa. Joka korkeuden siniſillä laitumilla käy. — Mutta nyt on hänen muotonsa muuttunut.

2:n neito. Hän nyt ratsastawaa sankaria muodostaa.

Liisa. Ja tuulessa liehuu hänen hattunsa kultanen höyhentöyhtö, koska kiirehtii hän pelastamaan wankeudesta rakastettua neitoansa. — Mutta missä wiipyy Tapani? Poistuiko hän aamukasteen kansa? Oliko hän waan sieluni unelma sokeuteni yössä, ja koska heräsin, katoi tyhjyyteen? Oi Tapani, Tapani! (Tapani astuu esiin).

Tapani. Liisa, ole terwehditty!

Liisa (halliten aina wielä kaulasta 1:stä ja 2:sta neitoa). Nämätkö owat Tapanin kaswot? Nämätkö hänen ihanat kiharansa ja hänen silmänsä äärettömät taiwaat nämät? Ah! oletpa palson kauniimpi kuin se salanen kuwa, jonka harhailewa aatokseni niin monet tuhannet kerrat on maalanut sieluni katsantoon. Oi mikä suloinen ilo, saada sinua katsella! Mikä hetki on tämä, niin korkeaa hekumaa täys? Mikä ihmeellinen huimaus koska nautitsen onneni kultasesta, ylitsekuohuwasta maljasta? Noo, minä ehkä pyörryn ja waiwun. Mutta sillon juoksen sun syliis, Tapani, juoksen juoksen! (Kiirehtii Tapanin rinnoille ja pyörtyy).

1:n neito. Hän pyörtyy.

2:n neito. Hän kuolee! Ah, rientäkäät tänne!

Anna. Woi lastani, woi!

Kerttu. Pois walitus ja waikerrus! Miksi tahdotte muuttaa ilon ja riemun hetkeä murheen synkeäksi juhlaksi? Pois! Ei uhkaa täsä waara. Kultasensa rinnoille nukkui tyttö, mutta heräyy paikalla taas. Jo aukasee hän

ſilmänſä ja hymyilee kuin autuas ſielu enkelten joukoſſa, ſaatuaan päähänſä woiton kruunun.

Mannila. Keimo!

Keimo. Mä kuulin ſun äänes, Mannila!

Mannila. Keimo, mun yſtäwäni!

Keimo. Mannila, mun rakas naapurini! (Juoksewat toinentoiſenſa ſyliin).

Saara. Anna, ſä näet, että riskentelen kyyneleisſä. Ooh!

Anna. Ja minä tahdon ne kyyneleet pyhkiä pois. Korkeuden nimeſſä, ſen tahdon! (Syleilewät).

Kerttu. Ankara hetki, taiwaan hetki! Jumalan rakkaus on itſenſä pukenut myrskyyn ja pyhään, heijaſewaan leimaukſeen, ja woimalliſesti paiſuu hänen armonſa luode. (Liikutusta joukoſſa ympärillä).

Keimo. Siis unohdettu kaikki?

Mannila. Kaikki unohdettu, weljeni!

Saara. Oi armahin aamu!

Anna. Mulle pyhäkſi tuntuu ſen kirkas loiste.

Kerttu. Nyt Herra ihmetyönſä ſowinnon weliringillä kruunaa.

Liiſa (katſahtelee kummastuen ympärillenſä). Mitä näkee mun ſilmäni? Käſi kädeſſä ſeiſowat tuoſſa Keimon ja Mannilan perheet!

Anna. Sowinnon päiwä on nousnut, tyttäreni.

Saara. Ja nousnut on Liiſan ja Tapanin kihlauspäiwä.

Mannila. Ja riemuiten ſen wietämme.

Keimo. Kaikki yhteenſulakoon ſamaan iloon: kontion peijaiſet, tyttäreni terwehdys auringon paiſtetta, lemmittyjen kihlaus ja ſitten ſowintojuhla, kaikiſta korkein. Niin, wallitkoon ilo ja riemu!

Mannila. Wallitkoon ilo ja riemu!

Kanſa (Taampana). Ilo ja riemu!

Liiſa. Ma näköni ſain ja kultani ſylistä nyt katſelen ſäteilewää taiwasta ja kukoſtawaa maata mun ympärilläin, ja armaina yſtäwinä ſeiſowat tuoſſa entiſet wihamiehet, ſeiſowat, otſilla ſowinnon hopea-loiste. Mikä näky mun ilosta juopuneelle ſilmälleni! Oi mikä näky! (Lan-

kee polwillensa). Kaikkisuuden hallitsija, supista jo kätes ja rajota mun onneni wirta, joka koskena päälleni wuotaa! Pane määrä, pane määrä tälle autuudelle ja suo mulle pyhän tyyneytes woimasta kantamaan iloa, joka sieluni täyttää, täyttää ja pyörryttää mua heikkoa naista. Mutta tyyneys ja rauha sun ympärilläs ijankaikkisesti wallitsee. Niin, tyyneys ja rauha ainiaan! (Esiripun putoessa jää hän istumaan polwillensa, katsahtaen korkeuteen ja wakawilla kaswoilla katselewat häntä toiset).

Näytetty: L. Heimbürger.

318. IX. 53.

P. Th. Stolpen kustantamia kirjoja, kaupaksi kaikissa maamme kirjakaupoissa:

Aarre, eli ahkeruus kaikki woittaa. 16 p.
Andersen, Kaksi Tarinata. 1) Yksi hernepalko ja sen wiitoiset. 2) Hän ei ollut hywä. 25 p.
— —, Uusia Tarinoita. 1) Sontiainen. 2) Minkä waari tekee, se on aina oikein. 3) Lumi-ukko. 20 p.
Berlin, Lukukirja Luonnontieteessä. I ja II. Eläimistä. 66:lla kuwalla. 2 m. 25 p.
Gad, Yleisen waralliſuuden Luonto ja Syyt. Lyhyt osoitus waltiotalousholdon pääperusteista. 2 m.
Gummerus, Alkuperäisiä suomalaisia uuteloita. 2 m.
— —, Weljekset. Uutelo. 60 p.
Hannikainen, Talwikukkaisia eli pieniä kaunokirjallisia kappaleita. Ensimäinen wihko. 1 m. 20 p.
Hoffman, Hywä poika ja kelpo sotamies. 2:lla kuwalla. 60 p.
— —, Historiallinen Jutelma jalosta ja urhoollisesta neekeristä, nimeltä Loango. Suomennos. 80 p.
Jolin, Kommunisti. Komedia yhdessä näytöksessä. 40 p.
Kaisa Nouwa ja hänen kisansa. 8:lla kuwalla. 60 p.
Kaleri-Orja. Kertomus rahwaan perheille. 60 p.
Kansan-kirjasto. I. Json Waltameren saarien luonto ja asukkaat. Ensimäinen wihko. 50 p.
Kertomuksia Suomen historian alalta. Mukailemalla toimittanut A. Nylander. 1 m.
Kristuksen Nisti, jonka on kuwaillut kristillinen yhteyskunta Toinen painos. 10:llä kuwalla. 50 p.
Köyhä kukkain kerääjä-poika, eli erään lapsen unennäkö. 12 p.
Köyhä Sipi, eli millä lailla hywät työt sinulle palkitaan? 12 p.
Lainhylky. Tosi tapaus Suomessa. 16 p.
Laulun Soittaja. Nuotti-numeroilla merkitty. 5 wihkoa, joka wihko: 12 p.
Lawea ja kaita tie. Kuwa puupiirrokſessa 40 p.
Linnunpesä, kirjoittanut M. F. 25 p.
Lutherus ja kreiwi Erbachilainen, eli wielä Paawalikſi muuttunut Saulus. Tosi kertomus. 20 p.
Meltzer, Poliisi-historioita, eli taulusia kansan elämästä. 1 m.
Olla ja näkyä. Kertomus jokapäiwäiſestä elämästä. Onkel Adamilta. Suomennos. 40 p.
Parempi myöhään, kuin ei milloinkaan. 16 p.
Rahkonen, Sääskiä. Runollisia kokeita. 1 m. 10 p.
Schmid, Kuinka Henrikki von Eichenfels oppi Jumalaa tuntemaan. Kertomus lapſille. 80 p.
Seliko. Kertomus Afrikasta. 20 p.
Siweyden oppi kansan hyödyksi. 50 p.
Snell, Uusia Juttuja. 80 p.
Tulewaisen Ennustaja, eli tahdotko tietää mitä sinulle tapahtuu? Uusi Arpakirja 20 p.
Ukko Paawo, eli „woipi sokiakin muita hyödyttää." 16 p.

Hinta: 50 penniä.

Suom. kaunok. 1.

MyB 9663